

בש"פ 3716/15 - רמזי זיתון, נעים אל עיסאוי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3716/15

לפני:

כבוד השופט י' דנציגר

העוררים:

1. רמזי זיתון
2. נעים אל עיסאוי

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו
במ"ת 57612-12-14 מיום 13.5.2015, שניתנה על ידי
כב' השופטת ד' שריזלי

בשם העוררים:

עו"ד אורי בן נתן

בשם המשיבה:

עו"ד נורית הרצמן

החלטה

לפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (השופטת ד' שריזלי) במ"ת 57612-12-14 מיום 13.5.2015, במסגרתה הוחלט לדחות את בקשתם של רמזי זיתון ונעים אל עיסאוי (להלן: העוררים) לעיון חוזר בהחלטה על מעצרים עד תום ההליכים.

כתב האישום

1. כתב האישום שהוגש ביום 26.8.2013 מופנה כנגד שישה נאשמים, שביניהם גם העוררים. האישום הראשון מופנה אך

עמוד 1

ורק כלפי הנאשם 1, ויטלי פנפילוב, ומייחס לו עבירה של החזקת נשק לפי סעיף 144(א) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). על פי אישום זה, פנפילוב סיפר לחברו ריצ'רד זמייב, חייל המשרת בגדוד חי"ר בצה"ל, כי הוא עוסק בסחר באמל"ח. פנפילוב ביקש מזמייב לספק לו תחמושת צבאית, וכך עשה. כתוצאה, ביום 14.12.2014 החזיק פנפילוב בביתו תחמושת כדלקמן: רימון נפץ 14; M430 מחסנית טעונות ב-29 כדורי 5.56 מ"מ כל אחת; שתי קופסאות המכילות 30 כדורי 5.56 מ"מ כל אחת; שתי מחסניות ריקות; וכדור 5.56 מ"מ בודד.

2. על פי האישום השני, ביום 9.12.2014 נסע זמייב ברכב יחד עם סוכן צבאי המכונה 066. בשלב מסוים עלה לרכב סוכן צבאי המכונה 045 כשברשותו רובה מסוג מיקרו תבור. כעבור מספר דקות, יצא הסוכן 045 מהרכב והשאיר בו את הרובה. או אז סיכמו ביניהם הסוכן 066 וזמייב כי ימכרו את הרובה ויחלקו ביניהם את התמורה. בעקבות זאת, פנפילוב ושני נאשמים נוספים קשרו קשר על מנת לקבל לידיהם את הנשק, שנותר בינתיים ברשותו של הסוכן 066. במסגרת הקשר ולשם קידומו, פנו פנפילוב ונאשם נוסף לעוררים ולאדם נוסף שזהותו אינה ידועה, וסיכמו איתם כי האחרונים ירכשו את הנשק בתמורה לסכום של 54,000 ש"ח. ביום 13.12.2014 בשעות הערב, נסעו זמייב ושני הנאשמים הנוספים לסינמה סיטי בגלילות במטרה לקבל את הנשק מידי סוכן 066. בשעה 21:30 נפגשו הצדדים, כאשר יחד עם סוכן 066 נכח גם מפעיל סוכנים המכונה 076. הסוכנים סירבו להעביר את הנשק לזמייב ללא תשלום, ומשכך הסכימו הצדדים כי ידברו ביום שלמחרת. ביום למחרת נפגש פנפילוב עם הסוכנים 066 ו-076 בבית העלמין בחולון. הנאשם 2, רותם הורביץ, הסיע את פנפילוב לבית העלמין ברכב מסוג רנו, ולאחר מכן המשיך בנסיעה דרומה. לאחר שיחה ארוכה קיבל פנפילוב לידיו את הרובה, בתמורה לכך שישלם לסוכנים מחצית מהתמורה שתתקבל עבור הנשק לאחר השלמת העסקה. באותה העת, המשיך הורביץ בנסיעה לכיוון כביש 4313 ונפגש עם העוררים, אשר הגיעו ברכב מסוג טויוטה, ועם האדם הנוסף שזהותו אינה ידועה, אשר הגיע למקום בג'יפ מסוג מיצובישי פג'רו. לאחר שנפגשו, המשיכו שלוש המכוניות בנסיעה זו אחר זו לכיוון מקום המפגש בבאר יעקב. במקביל, נסע פנפילוב במונית - כשהרובה כבר ברשותו - לכיוון מקום המפגש. כשהגיע, העביר את הנשק לאדם הנוסף, שישב בתוך הרכב מסוג פג'רו, וקיבל תמורתו 54,000 ש"ח. לאחר השלמת העסקה, עזבו העוררים את המקום ברכב הטויוטה, בעוד שפנפילוב והורביץ עזבו את המקום באמצעות רכב הרנו שבאמצעותו הגיע הורביץ למקום המפגש. עם עזיבתם, נעצרו פנפילוב והורביץ על ידי שוטרי הימ"ר. האדם הנוסף נמלט באמצעות הג'יפ יחד עם הרובה, אשר אותר כעבור מספר ימים בפרדס שניר שבלוד. בגין המעשים הללו, הואשמו העוררים בעבירה של רכישת נשק לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין.

סקירת ההליכים הקודמים

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרים של ששת הנאשמים עד תום ההליכים. ביום 19.1.2015 הגיע בית המשפט המחוזי (השופט ד"ר ע' מודריק) לכלל מסקנה כי קיימות ראיות נסיבתיות מחשדות מאוד כלפי העוררים, ובעיקר כלפי העורר 1. בכלל של ראיות אלה מנה בית המשפט את הראיות שסופקו על ידי עוקבים שזיהו את רכב הטויוטה שבו נסעו העוררים כשהוא מגיע אל מקום המפגש. כמו כן, ישנן שיחות שנקלטו בהאזנת סתר בין העורר 1 כשהוא נמצא בדרכו למקום מפגש, לבין הורביץ, אשר עסק באותם הרגעים בהכוונת נוסעי הטויוטה לנקודת המפגש. בית המשפט קבע כי לכך יש להוסיף את העובדה שבתחילת הדרך בחרו העוררים בזכות השתיקה, ורק לאחר שהחליפו את עורך הדין המייצג אותם החליטו למסור גרסה שאינה קושרת אותם להתרחשות אך הינה מופרכת על פניה. לפיכך, ולמרות שאין הוכחה לזיקה כלשהי של העוררים לסכום שהועבר על ידי האדם הנוסף, נקבע כי מערך הראיות מצביע על זיקה מסוימת של העוררים לעסקה, אם כי טיבה של זיקה זו אינו ברור. על כן הורה בית המשפט לסנגוריה להציג לפניו אפשרות חלופת מעצר ראוייה, וזאת מבלי להידרש לחוות דעת מטעם שירות המבחן. ביום

22.1.2015, לאחר דיון בתנאים שהוצעו על ידי הסנגוריה, החליט בית המשפט לשחרר את העוררים למעצר בית מלא בג'ל'וליה, בפיקוח לסירוגין של ששה מפקחים. בנוסף, כל אחד מששת המפקחים נדרש לחתום על ערבות צד ג' בסך של 50,000 ₪ כל אחד. העוררים נדרשו גם להפקדת ערבות עצמית בסך של 50,000 ש"ח ולהפקדת מזומן בסך של 30,000 ש"ח כל אחד. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית משפט זה. בהחלטתו מיום 23.1.2015 קיבל בית המשפט (השופט מ' מזוז) את הערר, וזאת לאחר שעייין בחומר הראיות והתרשם שראיות התביעה, בדגש על האזנות הסתר ודיווחי העוקבים, יחד עם גרסתם הכבושה של העוררים, עומדות ברף הנדרש בשלב של ראיות לכאורה. כמו כן נקבע כי נוכח עברם הפלילי המכביד של העוררים, אשר כולל עבירות של סחר בסמים, עבירות רכוש ואליומות ואף עבירות של השמדת ראיות ושיבוש הליכי משפט, לא ניתן לומר כי בחלופת המעצר שקבע בית המשפט יש כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעוררים לביטחון הציבור.

4. לאחר שהתקבל הערר מטעם המשיבה, הגישו העוררים בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעצור אותם עד תום ההליכים. לטענתם, מחוות דעת של מומחית לזיהוי קולות, הגב' סימה שגב - מי שהייתה במשך שנים רבות מנהלת המעבדה לזיהוי קול במחלקה לזיהוי פלילי במשטרת ישראל - עולה כי לא ניתן לזהות את העורר 1 כדובר בשיחות שהוקלטו על ידי המשטרה. המשיבה התנגדה לבקשה בטענה כי זיהוי קולו של העורר 1 על ידי המשקלט המשטרתי ולדימיר דבוגובסקי הינו ראיה אחת בלבד מתוך שורה של ראיות אשר קושרות את העוררים לעסקה. בית המשפט המחוזי (השופט ד' שריזלי) קיבל את עמדת המשיבה ודחה את הערר. נקבע כי התביעה סיפקה ראיות לכאורה הכוללות עדויות של עוקבים וסוכנים בדבר עצם נוכחותם של העוררים במקום המפגש. לפיכך קבע בית המשפט כי אין בחוות הדעת של הגב' שגב כדי לחולל "שינוי דרמטי" בתשתית הלכאורית בתיק.

מכאן הערר שלפני.

טענות הצדדים בערר

5. העוררים - באמצעות בא כוחם, עו"ד אורי בן נתן - טוענים כי בהינתן כרסום ראייתי מן ההיבט של זהות הדובר בשיחות שהוקלטו על ידי המשטרה, יש מקום לשחרר את העוררים לחלופת מעצר. בתוך כך טוענים העוררים כי יש להביא בחשבון את הזמן הרב שחלף מאז מעצרו ואת העובדה שבית המשפט המחוזי כבר בחן חלופת מעצר וקבע כי מדובר בחלופה ראויה.

6. המשיבה - באמצעות באת כוחה, עו"ד נורית הרצמן - טוענת שגם אם בית המשפט יקבל את מסקנות חוות הדעת מטעם העוררים, דבר שאינו בגדר מובן מאליו, הרי שהמערך הראייתי בתיק כולל גם נדבכים רבים אחרים. בתוך כך מפנה המשיבה לדו"חות העוקבים; לעובדה שבתוך הטיוטה הלבנה נתפס הטלפון הסלולארי שממנו בוצעו השיחות עם הורביץ; לכך שגרסתו של העורר 1 עצמו איננה מאששת את הסברה כי היה אדם נוסף ברכב הטיוטה; לכך שהעוררים נתפסו בתוך הטיוטה מיד בסמוך לאחר העסקה; ולגרסא העובדתית שסיפקו העוררים, שאיננה מניחה את הדעת כלל ועיקר. לעניין חלופת המעצר נטען כי חלוף הזמן נובע במידה לא מבוטלת מבקשות עיכוב מצד העוררים וכי יש לקחת בחשבון את עברם הפלילי המכביד.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בהודעת הערר ובכלל החומרים שהוגשו לעיוני, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו של עיקר הערר להידחות.

8. כידוע, על פי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) בית המשפט יורה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו בהתקיים שלושה תנאים: קיומן של ראיות לכאורה; קיומה של עילת מעצר; והיעדר חלופת מעצר שפגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה ועדיין יש בה כדי להשיג את מטרת המעצר. בענייננו, אין חולק כי קיימת עילת מעצר נוכח חזקת המסוכנות הסטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים. משכך, נותרו שני התנאים הנוספים ובהם אדון כעת.

9. אשר לקיומן של ראיות לכאורה; עיקר ייבסם של העוררים מונח בטענה כי חוות דעתה של הגב' שגב מכרסמת בתשתית הלכאורית. הלכה היא כי הצלחתה של טענה זו כרוכה ביכולתו של הטוען אותה להוכיח כי חל שינוי דרמטי במערכת ראיות התביעה, כי חל כרסום מהותי ומשמעותי בה עד כדי הטיית הכף לזכות הנאשם באופן שהסיכויים לזיכוי עולים על הסיכויים להרשעתו [ראו למשל: בש"פ 8093/09 פלוני נ' מדינת ישראל (22.10.2009)]. לעניין זה מקובלות עלי במלואן הן קביעתו של בית המשפט המחוזי והן עמדתה של המשיבה, לפיהן גם אם נתעלם לחלוטין מכלל ההקלטות שבמחלוקת, עדיין ישנן די ראיות אחרות אשר מצביעות על סיכוי סביר להרשעת העוררים מעבר לספק סביר [השוו: בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ (2) 133, 147-148 (1996)]. בין הראיות הללו ניתן למנות את שני דו"חות העוקבים מיום 14.12.2014 אשר הוגשו לעיוני, את הימצאות הטלפון הסלולארי שממנו בוצעה ההתקשרות להורביץ ברכב הטיוטה, את גרסתו של העורר 1 כי לא היה אדם נוסף מלבד העוררים ברכב, ואת "גרסת השווארמה" שאותה מסר העורר 1 ביום 23.12.2014, אשר על פני הדברים איננה מסבירה את הימצאות העוררים במקום המפגש. יוטעם כי גם החלטתו של השופט מ' מזוז מיום 23.1.2015 לא נסמכה בלעדית על האזנות הסתר, אלא לקחה בחשבון הן את דיווחי העוקבים והן את עדותו הכבושה של העורר 1. אשר על כן, גם אם נצא מנקודת ההנחה שבידי המדינה אין הקלטות שניתן לייחסן מעבר לספק סביר לעורר 1 - וזאת כמובן מבלי לקבוע מסמרות בדבר ההקלטות לגופן, שכן טיבן של הראיות הללו אמור להתברר במסגרת ההליך העיקרי - הרי שלא עלה בידי העוררים להצביע על כרסום משמעותי בתשתית הלכאורית.

10. אשר לשאלת חלופת המעצר; כבר בפתח הדברים אציין כי איני סבור שיש לייחס בנסיבות העניין משקל משמעותי לחלוף הזמן מאז מעצרו של העוררים. אי לכך, לעוררים נותרו שתי טענות שהינן בעלות משקל בענייננו: העובדה כי בית המשפט המחוזי ראה לנכון לקבוע כי קיימת חלופה ראויה, לצד הטענה כי בשלב הנוכחי ניכרת עמימות מסוימת באשר לטיב המעורבות של העוררים בעסקה (להבדיל מעצם מעורבותם), עמימות אשר לטענת העוררים מצדיקה שחרור לחלופת מעצר נוכח "מקבילית הכוחות" שבין עוצמת הראיות לכאורה לבין מידת ההגבלה על חירותו של הנאשם [השוו למשל: בש"פ 4738/14 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 18 (14.7.2014) והאסמכתאות שם]. ניתן, מנגד, להעלות שני טעמים המצדיקים את השארתם של העוררים במעצר מאחורי סורג ובריח. ראשית, כפי שעולה מהדיון שערכתי לעיל, המשיבה העמידה תשתית ראייתית לכאורית לא מבוטלת אף אם מניחים - בלי לקבוע מסמרות כלשהן - שהעורר 1 איננו הדובר בהקלטות שבידיה. אמת, נותרה עמימות מסוימת באשר לטיב המעורבות. יחד עם זאת, כאשר בנסיבות העניין הצדדים מסכימים למעשה על עצם המעורבות, אין שיקול מקבילית הכוחות נוטה לכיוון שחרור לחלופת מעצר. שנית, כפי שעולה מהחלטתו של השופט מ' מזוז, מעצרו של העוררים התבסס בין היתר על מסוכנותם, הנלמדת מעברם הפלילי המכביד הכולל שורה ארוכה של הרשעות, ביניהן עבירות שיבוש הליכי משפט, איומים, אלימות וסמים.

11.

לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, הגעתי לכלל מסקנה כי אין לשלול מניה וביה את האפשרות כי ישנה חלופת מעצר אשר עשויה להפיג את מסוכנותם של העוררים. כמו השופט מ' מזוז, סבור גם אני כי יש לתת משקל נכבד לעברם הפלילי של העוררים. ואולם, עיון ברישום הפלילי של העוררים מלמד על כך שקיימים הבדלים בעברם של השניים. העורר 1, לדוגמא, הורשע בעבירות של שיבוש הליכי משפט, בעוד שאין הרשעה דומה בגיליונו של העורר 2. כמו כן, בעוד שהעבירה האחרונה שבוצעה על ידי העורר 1 התרחשה בתחילת 2012, העבירה האחרונה שבוצעה על ידי העורר 2 התרחשה בסוף 2007. בנסיבות הללו, אין לטעמי להתייחס לעוררים כאל "מקשה אחת". סבורני כי הפתרון הראוי במקרה דנן הוא להורות על הכנת תסקירי מעצר שיונחו לפני בית המשפט המחוזי הנכבד שיתבקש להכריע, על פי מיטב שיקול דעתו, בשאלה אם יש מקום לשחרר את העוררים לחלופת מעצר; ואם כן, מה יהיו תנאיה של חלופה זו.

12.

סוף דבר – הערר נדחה, בכפוף לאמור בפסקה 11 לעיל. שירות המבחן יכין תסקירי מעצר לשני העוררים עד ליום 25.6.2015 והדין בשאלת החלופה ייקבע לפני בית המשפט המחוזי הנכבד בכפוף לאילוצי יומנו.

ניתנה היום, ט"ז בסיון התשע"ה (3.6.2015).

ש ו פ ט